

4:e söndagen i advent

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Joh. 1:19–28.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Under rubriken och predikoämnet *"Herren är nära"* skänker oss denna den fjärde och sista adventssöndagen d. h. Johannes Döparens förkunnelse om just denna närhet: *"Mitt ibland eder står en som I icke känner; han som kommer efter mig, vilkens skorem jag inte är värdig att upplösa"*. Med dessa ord: *"jag är icke värdig"* rullas den kristna tron på den gudomliga närheten och närvaron upp och får sitt avgörande innehåll. D. h. Johannes Döparen bekänner sig själv vara en syndare, liksom han i sin predikan kallade åhörarna just detsamma. Därför är denna höga, gudomliga närhet förenad med bättringsropet, med bättringsdopet, med det avgörande: *"Jag döper i vatten"*.

Det ordet *"Herren är nära"* låter sig gärna lånas av andra religioner, nyttjas av villfarande kristendom, uttalas av obotfärdighetens människor. Som religionshistorien så väl känner till, är den gudomliga närvaron en attraktiv, lockande sak, som kallar på känslor av blandad förtjusning och förskräckelse, av dragning till det okända och rädsla för det okända. Här slår den mänskliga, handgjorda, demoniska religionen upp hela sin färgrika, skimrande påfågelsstjärt. *"Numen adest" – "gudomen är här"* – är det klassiska nattliga ropet i den hedniska kulturförsamlingen, upplyst av fladdrande facklor, än uppfylld av instrumenters dån, än iakttagande den djupaste dödstystnad. Den hinduiska gudstjänsten känner på samma sätt gudomens ankomst, hälsad av gudstjänstdeltagarnas jubel. I sin mer förfinade, förädlade form tar hedendomens *"Herren är nära"* sin gestalt i mystikerns känsloliv, där den utsägligaste sötma utgjuter sig, allt som oftast avbrutet av den hisnande skräcken inför ett bottenlöst mörker.

Allt detta står helt och hållet utanför den Herrens närvaro, som uttalas av d. h. Johannes Döparen med orden *"Mitt ibland eder står en som I icke känner"*, som dagens epistel avser med det glädjerika: *"Herren är nära!"* Denna närvaro är fattbar och gripbar endast genom d. h. Johannes Döparens ord: *"Jag döper i vatten"*, genom att vi låter oss helt och hållet dömas som gudlösa syndare, genom att vi i tron omfattar

den rättfärdighet, som är helt och hållet utanför oss, Kristi förvärvade, främmande, tillräknade rättfärdighet, dopets rättfärdighetskrud. Ingen annan väg finnes till den ende sanne Guden. Alla andra vägar, det hedniska kultjublet, den förfinade mystiken, för oss till en falsk gud, bakom vars skiftande masker vi snart nog skådar Satans onda, sneda leende, den makt som vill föröda, förstöra, förtära själar. Så förkunnar vi i dag inför den annalkande julen:

- I. **Julen kan endast rätt firas av syndamedvetna kristna,**
- II. **Julen kan endast rätt firas av i dopet förlätta kristna,**
- III. **Julen kan endast rätt firas av i daglig bättring levande kristna.**

I. Julen kan endast rätt firas av syndamedvetna kristna.

Julens rätta firande känner många regler, somliga viktigare, andra mindre viktiga. För många hem vore julen utan gran ingen rätt jul. Maträtterna är på samma sätt bestämda och för många nödvändiga. Det är lätt att fortsätta uppräknningen, och många skulle kunna säga, att utan det ena eller det andra vore julen ingen rätt jul, ja, en förstörd jul. Den mer andaktsstämde skulle härtill lägga julevangeliet och krubban. Det vore inte bara fel utan också kärlekslöst och hårdhärtat att göra sig löjlig över dessa vanor. Vi har ingen uppgift att kränka varandras känslor och göra oss urarva ifråga om vanor och traditioner, som vi tvärtom skall ta emot med tacksägelse. Ändå måste det sägas, att det finns något värre än en jul utan julprydnader, utan julgran och bord. Det är en jul, som firas av människor, som ingenting vet om sitt sanna elände, sin verkliga misär, sin egenskap att vara utan *"härligheten från Gud"*. (Rom. 3:23) Julfira-re, som inte känner sin bristande förtröstan på Gud, sina uteblivna böner och försummade tacksägelse, sina hårda ord och elaka tankar, kan inte alls fira jul. De är i sin okänslighet nedsjunkna till djurens nivå, ja, lägre, ty *"En oxen känner sin ägare och en åsna sin herres krubba, men Israel känner intet, mitt folk förstår*

intet". (Jes. 1:3)

II. Julen kan endast rätt firas av i dopet förlåtna kristna.

Där julen fått sin rätta tuktan under d.h. Johannes Döparens domsord till "huggormars avföda" (Luk. 3:7), till oss, som står under synden, döden och djävulen, skänks som botemedel, reningsmedel, frälsningsmedel den stora gåvan, det underbara nådemedlet, som d. h. Johannes Döparen förkunnar med orden: "Jag döper i vatten". Detta dop är inget tomt dop, inget blott vanligt vatten, utan är "bättringens döpelse till syndernas förlåtelse". (Luk. 3:3) Det är just det dop, som vi är döpta med, det dop, som vi med katekesen bekänner vara: "ett nåderikt livets vatten och ett bad till ny födelse i Den Helige Ande". Så är det som pånyttfödda Guds barn som vi förmår rätt fira jul, en glädjefull jul, som vi firar, att Gud fötts som människa, för att vi skulle födas på nytt. Denna nådens och trons ljuskrets skapar det rätta julfirandet, utanför vilket bara mörker, kallat "stämning", finns. Bara denna trons glädje består, när ljusen brunnit ned och maten ätits upp. Bara tron skänker oss Gud.

III. Julen kan endast rätt firas av i daglig bättring levande kristna.

D. h. Johannes Döparen känner ingen ånger och ingen tro utan bättringens frukter: "Bären då ock sådan frukt som tillhör bättringen". (Luk. 3:8) Det betyder, att "den gamla människan i oss skall genom daglig ånger och bättring förkvävas och dödas med alla synder och onda lustar och en ny människa dagligen framkomma och uppstå, vilken i rättfärdighet och helighet skall leva inför Gud evinnerligen". Bara där denna ständiga livsprocess, detta dödande och detta uppstående, är en verklighet med stor plåga och stor glädje, firas julen rätt. Den elaka, sladdrande, högmodiga människan måste dränkas i det heliga dopvattnet, för att en godhjärtad, tuktrad och saktmodig kristen skall stiga upp ur det nåderika livets vatten. Det är en människa, som firar jul i kärlek och omsorg, vilket förvisso också omfattar julgåvor, julmat och julgran som trons frukter, som kärlekens gärningar, ja, "den som har två livklädnader, han dele med sig åt den som icke har någon, och den som har matförråd, han göre sammalunda". (Luk. 3:11) Där denna julens kärlek finns, där firas julen rätt i stor glädje och gamman.

Amen.